



8.4.2016

## Helsingin kaupungin ilmastotyöryhmä

### Muistio

**Aika** 6.4.2016 klo 14.05-15.50

**Paikka** Ympäristökeskus, Rantakukka 5. krs

**Läsnä:** Pekka Sauri (puheenjohtaja), Esa Nikunen, Jaakko Stauffer, Lauri Jääskeläinen, Jorma Lilja, Toni Åkerfelt, Alpo Tani, Petteri Huurre, Marja Paukkonen, Pirjo Jantunen, Irma Karjalainen, Jari Viinanen (sihteeri)

#### 1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen 14.05 ja toivotti tervetulleeksi Helsingin ensimmäiseen ilmastotyöryhmän kokoukseen.

#### 2. Läsnäolijoiden toteaminen ja esittäytyminen

Läsnäolijat esittäytyivät. Todettiin, että olisi hyvä olla varahenkilö paikalla jos ei itse pääse.

#### 3. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin

#### 4. Työryhmän asettaminen ja tehtävä

Käytiin läpi päätös työryhmän asettamisesta khs 10.2.2016. Päätehtävänä on Helsingin ilmastotyön koordinointi, seuranta ja toimien toteutuksen edistäminen.

#### 5. Katsaus Helsingin ilmastotavoitteisiin

Kävimme läpi Helsingin kaupunkitasoiset ilmastotavoitteet ja kuinka ne ovat kehittyneet tähän saakka.

- PKS ilmastostrategian vuoden 2030 CO<sub>2</sub> -tavoite -39% /as on käytännössä toteutunut Helsingin osalla.
- CO<sub>2</sub> -kokonaispäästöille 2030 ei ole asetettu tavoitetta.
- Energiankulutukselle on vuodelle 2020 tavoite -20%/as.
- Liikenteen päästöille ei ole tavoitetta vuodelle 2020, mutta PKS ilmastostrategiassa on esitetty vuodelle 2030 tavoite -20%.

Tutustuimme myös kaupungin energiansäästö tavoitteisiin. Niiden tavoitteiden asettamisesta vastaa ESNK. Tavoitteet tukevat kaupunkitasoisia tavoitteita.

Kävimme lyhyesti läpi kolme uusinta päästövähennysselvitystä:

- "PEK": Parhaat energiatehokkuuden käytännöt -raportti
- "30% selvitys": Helsingin 30 % päästövähennysselvitys, Kasvihuonekaasupäästöjen kehitys ja vähentämisen kustannustehokkaat toimenpiteet
- "Hajautettu selvitys": Hajautetun energiatuotannon edistämisen selvittäminen sekä kaupungin kiinteistöjen ja kaupunkirakenteen energiatehokkuuden tavoitteiden ja seurannan laatiminen

fcf

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin (vaihde)	Tilinro	Y-tunnus
Helsingin kaupunki	Viikinkaari 2a	+358 9 310 1635	800012-62637	0201256-6
Ympäristökeskus	Helsinki 79		IBAN FI06 8000 1200 0626 37	
PL 500		<b>Faksi (kirjaamo)</b>	<b>BIC</b> DABAFIHH	<b>Alv. nro</b>
00099 HELSINGIN KAUPUNKI		+358 9 655 783		FI02012566
ymk@hel.fi				



8.4.2016

Keskustelua herätti erityisesti hajautetun energian suuri potentiaali. Kuinka saadaan se toteutettua? Kaukolämpö on hyvä ratkaisu, mutta polttoainevalinnat ovat keskeisiä. Esim. kaukolämmöstä 7% tulee nykyisin jäteveden lämmöstä.

Selvityksissä on esitetty useita toimenpiteitä ja ne toimivat ilmastotavoitteen ja -toimien asettamisen perustana. Lisäksi tulee laatia skenaariot vuoteen 2030 ennustettavilla toimenpidevalikoimilla. Hsy toteuttaa skenaariolaskennan, selvitysten pohjalta, yhdessä ympäristökeskuksen ja Helenin ja muiden päästöasiantuntijoiden kesken. Tämä pienryhmä esittelee ilmastoryhmälle tulokset työsuunnitelman mukaan.

## 6. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen Helsingissä

Tutustuimme ilmastonmuutokseen sopeutumiseen Helsingissä. Todettiin Helsingin heränneen siihen 2005 vuoden tulvan jälkeen. Siitä lähtien on laadittu ohjelmia (tulva, hulevesi), tehty mm. tulvasuojelua ja myös sisällytetty olemassa oleviin suunnitelmiin vaihtelevasti ilmastonmuutokseen varautumista. On tehty myös useita raportteja ja työkaluja kaupungin suunnittelua varten eri projekteissa ja EU-hankkeissa. Kokonaiskuvaa ei kuitenkaan ole kellään hallussa ja onko sopeutuminen riittävää.

Ympäristökeskuksen vuoden 2016 sitova toiminnallinen tavoite on laatia Helsingin kaupungin sopeutumissuunnitelma (kuvaavampi ehkä nimeltään linjaukset). Toiminnallinen tavoite: "Ilmastonmuutokseen sopeutumisen edistäminen valmistelemalla ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimintasuunnitelma yhteistyössä keskeisten virastojen ja laitosten kanssa". Vuoden vaihteessa käynnistyneessä iWater –nimisessä EU –hankkeessa päivitetään nykyinen hulevesistrategia. Työhön on kutsuttu joukko eri hallintokuntien edustajia. Ympäristökeskus esitti, että täydennetään hulevesiryhmää sopivilla henkilöillä sopeutumislinjausten valmisteluryhmäksi ja ilmastoryhmä toimisi ohjausryhmänä. Ehdotus hyväksyttiin. Ryhmä esittelee työtä seuraavissa kokouksissa työsuunnitelman mukaan.

Keskusteluissa nousi esille mm., että sopeutuminen koskettaa laajalti eri hallintokuntia ja konkreettisia tekoja on tehty kuten HKR:n rakennuttamat tulvavallit meritulvia vastaa. Sopeutumislinjauksissa tulee huomioida mitä lainsäädäntöä on ja mitä on tulossa. Viestintä on tärkeätä. Nyt on monta esimerkkiä, että ihmiset eivät ymmärrä miksi puita kaadetaan kun tehdään tulvavalleja ja hulevesijärjestelmiä (Metsälä, Kumpula). Sosioekonomiset vaikutukset tulisi arvioida. Hsy selvittänyt tätä Brittiläisen kumppanin kanssa ja on toteuttamassa karttapalveluja. Esimerkiksi sosioekonomisesta vaikutuksesta on, että toisilla ihmisillä on mahdollisuus "paeta huonommilta alueilta" varallisuutensa vuoksi. Kaupunkisuunnittelussa voi olla asioita, jotka vaikuttavat vastakkaisesti (hillintä vs. sopeutuminen) esim. tiivistäminen on hillinnän kannalta hyvä, mutta luo haavoittuvampaa ympäristöä. Tilannetta voidaan parantaa hyvällä suunnittelulla ja ottamalla käyttöön uusia ratkaisuja kuten viherkerroin. Rakentamalla monikäyttöisiä rakenteita hulevesille voidaan myös hyödyntää osana ympäristöä.

fcf

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin (vaihe)	Tilinro	Y-tunnus
Helsingin kaupunki Ympäristökeskus PL 500 00099 HELSINGIN KAUPUNKI ymk@hel.fi	Viikinkaari 2a Helsinki 79	+358 9 310 1635	800012-62637 IBAN FI06 8000 1200 0626 37 BIC DABAFIHH	0201256-6 37 Alv. nro FI02012566
		Faksi (kirjaamo) +358 9 655 783		



8.4.2016

## 7. Työsuunnitelma tuleviin kokouksiin

Päätettiin kokousten määräksi 4 vuodessa. Hyväksyttiin työsuunnitelma ja täsmennetään sitä kokouksissa. Erityisesti: "Milloin strategiatyö käynnistyy ja milloin ilmastotyöryhmältä odotetaan siihen aineistoa?"

Seuraava kokous 18.5:

- "Mitä Pariisin jälkeen" -selvityksen luonnos hyvissä ajoin työryhmälle, jotta se voidaan käsitellä ja lähettää kaupunginhallituksen konsernijaostolle.
- Ympäristöpolitiikan ilmastotavoitteiden seuranta.
- Esitellään vuoden 2015 päästötuloksia. Päästäänkö vuoden 2020 tavoitteeseen? Hsy ja Ymk laativat arvion.
- Hallintokuntien ja eri ryhmien ja verkostojen tehtävät.
- Sopeutumislinjausten sisällysluettelo.

## 8. Suunnitelma kaupungin ilmastoviestinnän kehittämiseksi

Ympäristökeskuksen tehtäviin kuuluu koordinoita energiatehokkuuteen sekä ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvää ohjausta, neuvontaa ja tiedotusta. Tähän tehtävään liittyen on käynnistetty Helsingin ilmastoviestinnän kehittämisprojekti. Ymk:n tiedottaja Jussi Karmala esitteli alustavaa suunnitelmaa. Esitys on liitteenä.

Ajatus on, että kaupungilla on yhteiset ydinviestit. Toisena tavoitteena on kaupungin ilmastoviestinnän volyymin kasvattaminen, joka luo positiivista imagoa Helsingistä. Tarkoittaa, että myös muiden virastojen kuin Ymk:n tulisi tehdä ilmastoviestintää enemmän. Näitä hiottaisi viiden keskeisimmäksi tunnistetun hallintokuntien ilmastoasiantuntijan + viestinnän kanssa.

Keskustelussa nousi esille, että on hyvä kun elinkeinoelämä näkyy ehdotetussa ydinviestissä. Kenelle ydinviestintä on suunnattu? Mikä on kansainvälinen ydinviesti? Esim. hiilineutraali Helsinki 2050 ei vielä säväytä kansainvälisesti. Pitäisi olla kunnianhimoa ja nostaa Helsingin vahvuuksia. Elämänlaatua ja elinkeinoelämää enemmän esiin. Ydinviesteissä pidettiin tärkeänä päästövähennyshyötyjen nostamista esiin.

Todettiin, että lisää virastoja tulee ottaa mukaan viestintäsuunnitteluun ja vähintään ilmastoryhmässä edustetut ja esim. ESNK:ssa edustettuja kuten Heka. Lisäksi ilmastoinfo on tärkeä. Kenen kanssa saadaan nopeat viestintätulokset, missä joudutaan tekemään enemmän töitä? Puheenjohtaja totesi olevansa mieluusti käytettävissä prosessissa.

## 9. Muut asiat

Ei muita asioita

## 10. Seuraavat kokoukset

18.5.2016 klo 14.30-16, kaupungintalon Aula 4 –kabinetti

14.9.2016 klo 13-15, Ymk Viikki, Rantakukka

30.11.2016 klo 14-16, kaupungintalon Aula 4 -kabinetti

fcf

<b>Postiosoite</b>	<b>Käyntiosoite</b>	<b>Puhelin (vaihe)</b>	<b>Tilinro</b>	<b>Y-tunnus</b>
Helsingin kaupunki Ympäristökeskus PL 500 00099 HELSINGIN KAUPUNKI ymk@hel.fi	Viikinkaari 2a Helsinki 79	+358 9 310 1635	800012-62637 IBAN FI06 8000 1200 0626 37 BIC DABAFIHH	0201256-6 37 Alv. nro FI02012566
		<b>Faksi (kirjaamo)</b>		
		+358 9 655 783		



8.4.2016

---

**Liitteet** Ilmastoviestintä –esitelmä (Jussi Karmala)  
Muut liitteet ovat samat kuin ennen kokousta lähetty 5.4.

**Jakelu Työryhmä**  
apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri (puheenjohtaja)  
ympäristöjohtaja Esa Nikunen, ympäristökeskus,  
kaupungininsinööri Raimo K. Saarinen, rakennusvirasto  
virastopäällikkö Jaakko Stauffer, kiinteistövirasto  
virastopäällikkö Lauri Jääskeläinen, rakennusvalvontavirasto  
elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, kaupunginkanslia  
kaupunginsihteerit Victor Andersson, kaupunginkanslia  
talousarviopäällikkö Matti Malinen, kaupunginkanslia  
ympäristönsuojelupäällikkö Päivi Kippo-Edlund, ympäristökeskus  
pelastusjohtaja Jorma Lilja, pelastuslaitos  
kiinteistö- ja suunnitteluinsinööri Toni Åkerfelt, Stara  
yleiskaavasuunnittelija Alpo Tani, kaupunkisuunnitteluvirasto  
osastopäällikkö Petteri Huurre, liikuntavirasto  
työsuojelupäällikkö Marja Paukkonen, opetusvirasto  
ympäristöasiantuntija Sonja Pekkola, sosiaali- ja terveysvirasto  
energiatehokkuuspäällikkö Rauno Tolonen, Helen Oy  
laatu- ja ympäristöpäällikkö Aino Rantanen, Helsingin Satama Oy  
liikennesuunnittelija Tuire Valkonen, HSL  
tulosaluejohtaja Irma Karjalainen, HSY  
ympäristötarkastaja Jari Viinanen, ympäristökeskus (sihteerit)

**Varahenkilö:**

Pirjo Jantunen, Helen

**Asiantuntija:**

Jussi Karmala, Ympäristökeskus

*fcf*

---

<b>Postiosoite</b>	<b>Käyntiosoite</b>	<b>Puhelin (vaihde)</b>	<b>Tilinro</b>	<b>Y-tunnus</b>
Helsingin kaupunki	Viikinkaari 2a	+358 9 310 1635	800012-62637	0201256-6
Ympäristökeskus	Helsinki 79		<b>IBAN</b> FI06 8000 1200 0626 37	
PL 500		<b>Faksi (kirjaamo)</b>	<b>BIC</b> DABAFIHH	<b>Alv. nro</b>
00099 HELSINGIN KAUPUNKI		+358 9 655 783		FI02012566
ymk@hel.fi				